

Семинар „Рецепция на античността в модерната българска поезия”

АНКЕТА

(въпроси към български поети, третиращи антични мотиви)

Ивайло Иванов

В какви моменти се обръщате към античната тематика и има ли конкретни поводи за този творчески интерес?

Конкретен повод не винаги има. Понякога просто трябва да се спаси от смърт една метафора. И тогава тя, съвсем интуитивно, се завърща към началата си. Друг път писането може да бъде концептуално. „Както дойде!”, викаше един митрополит, когато съвсем убедено твърдях, че духовниците живеели повече. Той не надживя с много години това свое твърдение. Античните мотиви обаче живеят!...

Кои са античните теми и/или образи, които ви привличат и с какво?

Орфей и Одисей, Афродита и Ариадна. Също, Даная и Парките, горският празник на Пан и еротичната обреченост на нимфите. Там, където природата се превръща на култура, съдбата - на митологичен разказ, страстта - на красота и персонификация. Героите на пътя и женските образи на любовта, това са моите любими образи и мотиви.

Имате ли определена целева група, към която адресирате творбите си, и как се вписва в подобно адресиране античната тематика? Очаквате ли, че читатели, които нямат знания за античността, биха разбрали творбите, в които тя присъства, и как виждате отговора на съвременния читател на античната сюжетика?

Адресирам ги до своите приятели и до анонимния читател. За бездната между тези две групи не смея да мисля. Може би най-страшният миг за един писател е да се срещне лице в лице със своите читатели. Интернет е голяма заплаха в това отношение. Извън това, животът изисква от всекиго да се самообразова. Читателите, два пъти повече. Как ще бъдат коректни критици иначе? Как ще съпреживеят катарзиса, ако не разбират?... Включването на по-високи обороти по отношение на прочита, е грижа и почтеност към самия себе си. То е «трудното щастие», което си заслужава. Едва тогава човек би могъл да си позволи да се събуди в колективните сънища на човечеството, каквито са митовете. Там

интуитивното би било адекватно, вечно и разрешимо.

Вашата творческа работна практика включва ли запознаване с антични ресурси? Ако да, то какви са пътищата, по които достигате до античните първообрази (текстове на оригиналните езици, преводи, коментари, чуждо творчество, рецепиращо античната тематика, критическа класическа и/или литературна рецепция, изкуства)?

Аз съм лаик в това отношение. Ограмотявам се отвсякъде, откъдето намеря. Като пчелата съм, която цял живот лети от цвят, а привечер и от самата себе си дори свенливо крие откъде е събирала меда на вдъхновението и нектара на красотата. За да не се изложи, за да не посрами и другите. Да не забравяме - аз произхождам от Велико Търново. Голяма дълбочина от този разбунен кошер не може да се очаква.

Как се отнасяте към творчеството на чуждестранни или български поети, които по някакъв начин преработват античните текстове? Някой от тях оказал ли е по-специално влияние върху вас?

Напълно положително. Златомир Златанов и Миглена Николчина са ми оказали най-голямо влияние от българските автори. Кирил Мерджански и Иван Теофилов, също! Държа да облечежа обаче, че влиянието не е само текстово или пунктуално. То може да бъде и манталитетно, усещано като полъх и повея от емоционално сродна персонална култура. Знаем, далеч съм от тях като ерудиция и обща култура, но светлите мостове, които тяхното творчество е прехвърляло към мене през годините, са ме направили по-добър като човек, по-обистрен във духовния си хоризонт, по-свободен. И, знаете ли, понякога античният мотив може да отсъства като конкретна препратка. Но той отдавна се въплътил като сърцевина, като дух, етос и вътрешен стил на съответното произведение. „Нощ над Варвара” и сега симфонично звучи в главата ми. Спомням си и още много други!...

Какви други теми (различни от античните) ви занимават като творец?

Понякога стихотворението няма собствена тема. То е безкраен низ асоциации, възникнали от «нищото» или от дребен повод и мотив. Каскада от несъществуващ водопад. Самопораждащо се деление на езика. Отвъд това обаче, еротиката ме е занимавала най-много. Както и стабилизиране на вътрешното «Аз», чрез успокояване в безкрайните ѝ наноси и форми. В безкрайните ѝ наноси, по-право да

се каже. Това, което Багряна е харесвала в Библията – «Песен на песните», това аз харесвам в Битието, вечноразтворената Книга на света!...

Какво е мястото на античните мотиви в цялостния ви творчески поглед и възприемане на света, как се свързват античното и модерното, античното и българското или античното и личното?

Колкото повече раста към бъдещето, сиреч, остарявам, толкова по-дълбоко се завръщам към античните мотиви. Като дърво, което се привежда над плода си. Античното е, може би, най-красивият плод на човечеството. Нормално е майчински да сме приведени над него.

Как вие лично възприемате античните текстове – като извор на творческо вдъхновение, като извор на универсални и непреходни ценности, които постоянно биват претворявани от традицията, като инструмент за една общочовешка (европейска) свързаност и съхранение на обща културна памет, като модели за разбиране на света, които са валидни и днес?

Като всичко това, плюс обич, за която няма обстоятелства и допълнителни причини. Достатъчна си е самата тя. Безкрайна свобода, в която чрез боговете се докосваш до Бога!... Възвръщане на апофатиката за света. Касандрини пророчества за идването на Христа. Олтар, посветен „Незнайному Богу“!...